

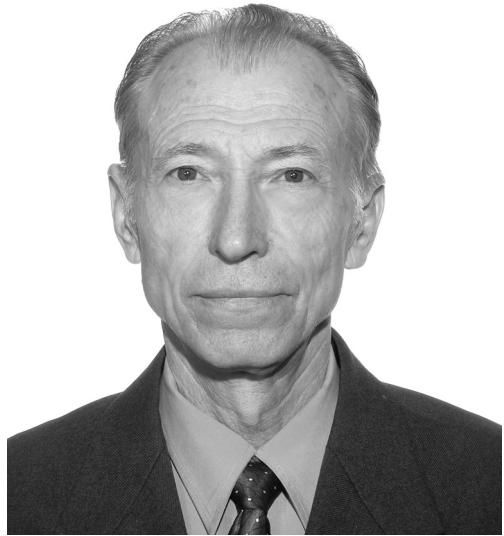
ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ МАКСИМОВ

До 80-річчя з дня народження

24 вересня 2017 року виповнилось би 80 років видатному вченому, доктору медичних наук, професору, завідувачу відділу патофізіології ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» Юрію Миколайовичу Максимову.

Юрій Миколайович Максимов народився 24 вересня 1937 р. у Києві. У 1961 році закінчив з відзнакою Київський медичний інститут, педіатричний факультет і з того часу до останніх днів свого життя працював у Інституті фармакології та токсикології НАМН України, у будівництві якого він брав безпосередню участь. Ю. М. Максимов пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача відділу.

У 1967 р. Ю. М. Максимов захистив кандидатську дисертацію, яка була присвячена дослідженням порушень білкового метаболізму при гострих отруєннях сполуками, що містять миш'як, та лікувальної ефективності унітіолу. У відділі патофізіології, яким він керував з 1980 року, проводились дослідження механізму дії високотоксичних сполук – фосфорорганічних, алкілюючих, ціанвмісних та було встановлено, що під їхнім впливом порушуються імунний стан, зовнішнє дихання, дихальна функція крові. Навіть своєчасне використання антидотів з групи холінолітиків, реактиваторів холінестерази, а також унітіолу, антиціану та інших не попереджувало виникнення глибоких порушень функціонального стану організму тварин. Було доведено, що застосування плазмозамінників різних груп (поліглюкін, препарати амінокислот, полівінілпіролідону, сольові розчини) значно підвищують ефективність

антидотної терапії. Роботи з розробки схем використання плазмозамінників за гострих отруень і впровадження їх у практику було відзначено Премією НАН України імені академіка О. О. Богомольця.

У 1985 р. він публічно захистив у Ленінграді докторську дисертацію «Система згортання крові при дії високотоксичних сполук», у якій висвітлив характер і механізм дії на систему гомеостазу фосфорорганічних сполук та алкілюючих агентів. Встановлено, що застосування поряд з антидотами антикоагулянтів і фібринолітиків коригує порушення в системі згортання крові та дає змогу в більш ранні строки нормалізувати стан організму. У 1992 році Ю. М. Максимову присвоєно звання професора за спеціальністю «токсикологія».

Професор Ю. М. Максимов є автором понад 250 наукових праць, нормативних документів, у тому числі 3 методичних рекомендацій і 1 посібника. Він має 12 патентів на винаходи.

Одним з головних напрямів діяльності професора Ю. М. Максимова було дослідження ролі імунної системи в механізмі дії різних лікарських

засобів та пошук речовин антимікробного спрямування серед сполук каркасної будови. Було показано, що препарат амізон, разом з протизапальними, анальгетичними та жарознижувальними властивостями, має інтерферогенну активність, що значно розширює показання до його застосування. Клінічний досвід засвідчив ефективність амізону за різних захворювань вірусної етіології.

Ю. М. Максимовим, його учнями та разом зі співробітниками Інституту епідеміології та інфекційних захворювань доведено перспективність подальшого пошуку антивірусних речовин серед похідних норборнату та встановлено механізм їхньої дії. У відділі, яким керував Ю. М. Максимов, встановлено перспективність похідних адамантанів для пошуку сполук не тільки з протигрипною активністю, а й антигерпетичних засобів та вивчено механізм такої дії. Особливо важливим є науковий напрям, який обґрунтовує перспективність застосування похідних аміноадамантану як антимікробних засобів (антибактеріальні, антигрибкові).

Наукова діяльність професора Ю. М. Максимова тісно пов'язана з Державним фармакологічним центром МОЗ України, у якому він працював з першого дня його заснування. За ініціативою Ю. М. Максимова та завдяки його наполегливості Фармакологічний центр МОЗ України заборонив клінічне використання в Україні плазмозамінника гемодезу, якому притаманні значні імуноотоксичні властивості. Цей препарат в Україні не застосовується.

Професор Ю. М. Максимов приділяв багато уваги роботі в проблемних комісіях «Токсикологія» та «Фарма-

кологія» МОЗ України, був одним з засновників та науковим редактором журналу «Современные проблемы токсикологии», членом редакційних колегій інших наукових журналів, заступником голови Спеціалізованої вченої ради при Інституті фармакології та токсикології АМН України, на якій проводиться захист дисертаційних робіт у галузі токсикології та фармакології.

За час роботи в інституті Ю. М. Максимов підготував 7 кандидатів та 2 докторів наук, дисертації яких присвячені актуальним проблемам токсикології та фармакології. Він є співавтором 4 препаратів (ізамбен, амізон, корвалдин, седакор), впроваджених у ветеринарну та медичну практику.

За плідну наукову роботу професор Ю. М. Максимов нагороджений знаком «Відмінник охорони здоров'я», дипломами та грамотами НАМН України, Київської міської ради, отримав подяку Кабінету Міністрів України.

Юрій Миколайович Максимов характеризувався високою вимогливістю до себе та колег по роботі, але ця вимогливість відрізнялася високим ступенем доброзичливості, порядності й справедливості. Людина високої культури, з широким науковим кругозором і глибокою науковою ерудицією, талановитий керівник, вірний та надійний товариш, таким залишиться він у нашій пам'яті та наших серцях назавжди.

*Колектив ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»,
Редакційна колегія журналу «Фармакологія та лікарська токсикологія»*